

USTAWA

z dnia 28 września 1991 r.

o lasach.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową.

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do lasów, bez względu na formę ich własności.

Art. 3. Lasem w rozumieniu ustawy jest grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) — drzewami i krzewami oraz runem leśnym — lub przejściowo jej pozbawiony:
 - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
 - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - c) wpisany do rejestru zabytków,
- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Art. 4. 1. Zarząd nad lasami państwowymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 4, sprawuje Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, zwane dalej „Lasami Państwowymi”.

2. W ramach sprawowanego zarządu Lasy Państwowe prowadzą gospodarkę leśną, gospodarują gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, a także prowadzą ewidencję majątku Skarbu Państwa i ustalają jego wartość.

3. Wartość majątku Skarbu Państwa, o której mowa w ust. 2, stanowi zasoby Lasów Państwowych.

4. Przepis ust. 1 nie dotyczy lasów w parkach narodowych.

5. Nadzór nad Lasami Państwowymi sprawuje Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Art. 5. 1. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje wojewoda lub kierownik rejonowego urzędu rządowej administracji ogólnej.

2. Wojewoda może powierzyć prowadzenie w jego imieniu niektórych spraw z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych lub nadleśniczemu Lasów Państwowych, zwanemu dalej „nadleśniczym”.

3. Kierownik urzędu rejonowego może powierzyć prowadzenie w jego imieniu niektórych spraw z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, nadleśniczemu.

4. Dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśniczy wykonują powierzone przez wojewodę lub kierownika urzędu rejonowego sprawy, o których mowa w ust. 2 i 3, po zapewnieniu środków finansowych na te cele.

Art. 6. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) gospodarka leśna — działalność leśną w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania — z wyjątkiem skupu — drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów w stanie nie przerobionym,
- 2) klasa bonitacji drzewostanu — wskaźnik wykorzystania możliwości produkcyjnej siedliska leśnego i drzewostanu,
- 3) właściciel lasu — osobę fizyczną lub prawną będącą właścicielem lub posiadaczem lasu nie stanowiącego własności Skarbu Państwa,
- 4) zagrożenie trwałości — stan lasu wywołany czynnikami zewnętrznymi lub nieprawidłową gospodarką leśną, wymagający zabiegów zwalczających i ochronnych albo jego przebudowy,
- 5) wskaźnik zadrzewienia — określony w procentach stopień pokrycia roślinnością leśną w drzewostanach w wieku do 20 lat lub miąższość drzew w drzewostanie, wyrażoną w metrach sześciennych, w wieku 20 lat i wyżej, w porównaniu do miąższości drzew w drzewostanie wzorcowym, dla określonego gatunku drzewa, wieku i klasy bonitacji drzewostanu,
- 6) plan urządzenia lasu — podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasów oraz cele i zadania związane z gospodarką leśną.

Rozdział 2

Gospodarka leśna

Art. 7. 1. Gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

- 1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą,
- 2) ochrony lasów, w tym szczególnie lasów stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na:
 - a) zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
 - b) walory krajobrazowe,
 - c) potrzeby nauki,
- 3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie albo o specjalnym znaczeniu społecznym,
- 4) produkcji drewna na zasadzie najwyższej opłacalności oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

2. Gospodarka leśna w lasach stanowiących rezerwat przyrody oraz wchodzących w skład parków narodowych uwzględnia zasady określone w przepisach o ochronie przyrody.

3. Gospodarka leśna w lasach wpisanych do rejestru zabytków prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie dóbr kultury i muzeach.

Art. 8. Gospodarkę leśną prowadzi się według następujących zasad:

- 1) powszechnej ochrony lasów,
- 2) trwałości utrzymania lasów i ciągłości ich użytkowania,
- 3) powiększania zasobów leśnych.

Art. 9. W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów, Lasy Państwowe i właściciele lasów są obowiązani do podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do:

- 1) wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych, zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów,
- 2) zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych,
- 3) gospodarowania zwierzyną w lasach w sposób nie zagrażający trwałości lasów i realizacji celów gospodarki leśnej.

Art. 10. 1. W razie wystąpienia organizmów szkodliwych w stopniu zagrażającym trwałości lasów:

- 1) nadleśniczy, z zastrzeżeniem pkt 2, wykonuje zabiegi zwalczające i ochronne,
- 2) kierownik urzędu rejonowego, z urzędu lub na wniosek nadleśniczego, zarządza wykonanie zabiegów zwalczających i ochronnych w lasach zagrożonych, nie stanowiących własności Skarbu Państwa, na koszt właściwych nadleśnictw.

2. W razie konieczności wykonania zabiegów zwalczających i ochronnych na obszarze dwóch lub więcej rejonów rządowej administracji ogólnej, wykonanie zabiegów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zarządza wojewoda.

3. W razie konieczności wykonania zabiegów zwalczających i ochronnych na obszarze dwóch lub więcej nadleśnictw — wykonanie zabiegów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zarządza dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

Art. 11. Jednostka organizacyjna, osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za powstanie szkody w lasach jest obowiązana do jej naprawienia według zasad określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 12. 1. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy szkody w lasach, powstałej w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych lub kłęski żywiołowej spowodowanej czynnikami biotycznymi lub abiotycznymi, zagrażającej trwałości lasu — koszty zagospodarowania i ochrony związane z przebudową drzewostanu pokrywane są z dotacji budżetu Państwa.

2. Decyzję administracyjną w sprawie przyznania środków na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, podejmuje:

- 1) Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, na wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, zwanego dalej „Dyrektorem Generalnym” — w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) kierownik urzędu rejonowego — na wniosek właściciela lasu, po zaopiniowaniu przez dyrektora regionalnej dy-

rekcji Lasów Państwowych — w odniesieniu do lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Art. 13. 1. Lasy Państwowe i właściciele lasów są obowiązani do trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, polegających w szczególności na:

- 1) zachowaniu w lasach roślinności leśnej (upraw leśnych) oraz naturalnych bagien, łąk i torfowisk,
- 2) ponownym wprowadzaniu roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie do 2 lat od usunięcia drzewostanu,
- 3) pielęgnowaniu i ochronie lasu, w tym również ochronie przeciwpożarowej,
- 4) przebudowie drzewostanu, który nie zapewnia osiągnięcia określonych celów gospodarki leśnej zawartych w planie urządzenia lasu, w przypadku zmniejszenia wskaźnika zadrzewienia w drzewostanach w wieku:
 - a) do 20 lat — o 50%,
 - b) 20 lat i więcej — o 30%,
- 5) racjonalnym użytkowaniu lasu, realizowanym poprzez:
 - a) pozyskiwanie drewna w granicach nie przekraczających możliwości produkcyjnych lasów,
 - b) pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego.

2. Zmiana lasu na uprawę rolną jest dopuszczalna w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb Lasów Państwowych lub właścicieli lasów.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2, decyzję podejmują:

- 1) dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych na wniosek nadleśniczego — w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) kierownik urzędu rejonowego — na wniosek zainteresowanego właściciela lasu.

Art. 14. 1. Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produktywności lasu w sposób określony w planie urządzenia lasu.

2. Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- 1) grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych,
- 2) lotne piaski i wydmy piaszczyste,
- 3) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska,
- 4) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

3. Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

4. Obowiązek zalesienia gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa przejmowanych przez Lasy Państwowe oraz na właścicielach gruntów.

5. Właściciele gruntów mogą otrzymywać dotacje z budżetu Państwa przeznaczone na częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zalesienia gruntów, o których mowa w ust. 3.

Decyzję administracyjną w sprawie przyznania środków na pokrycie tych kosztów podejmuje kierownik urzędu rejonowego na wniosek właściciela gruntu, po zaopiniowaniu przez zarząd gminy.

6. W przypadkach określonych w ust. 5 zalesienia gruntów dokonuje nadleśnictwo.

Rozdział 3

Lasy ochronne

Art. 15. Za lasy szczególnie chronione, zwane dalej „lasami ochronnymi”, mogą być uznane lasy, które:

- 1) chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,
- 2) chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem,
- 3) ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,
- 4) stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- 5) stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej,
- 6) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa,
- 7) są położone:
 - a) w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
 - b) w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk,
 - c) w strefie górnej granicy lasów.

Art. 16. Uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru zarządza Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na wniosek:

- 1) Dyrektora Generalnego, po zasięgnięciu opinii zarządu gminy — w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) wojewody, uzgodniony z właścicielem lasu i z zarządem gminy — w odniesieniu do lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

Art. 17. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowe zasady prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

Rozdział 4

Plan urządzenia lasu

Art. 18. 1. Plan urządzenia lasu sporządza się, z zastrzeżeniem ust. 2, na 10 lat, z uwzględnieniem:

- 1) przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- 2) celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

2. W przypadkach uzasadnionych stanem lasów, a w szczególności wystąpieniem szkód lub klęsk żywiołowych,

plan urządzenia lasu może być opracowany na okresy krótsze niż 10 lat.

3. Zmiana okresu, o którym mowa w ust. 1 i 2, wymaga zgody organu zatwierdzającego plan urządzenia lasu.

4. Plan urządzenia lasu powinien zawierać w szczególności:

- 1) opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, w tym:
 - a) zestawienie powierzchni lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz lasów ochronnych,
 - b) zestawienie powierzchni lasów z roślinnością leśną (uprawą leśną), według głównych gatunków drzew w drzewostanie, klas wieku oraz klas bonitacji drzewostanów,
- 2) analizę gospodarki leśnej w minionym okresie,
- 3) określenie zadań, w tym w szczególności dotyczących:
 - a) ilości przewidzianego do pozyskania drewna, określonego etatem cięć,
 - b) zalesień i odnowień,
 - c) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej,
 - d) gospodarki łowieckiej,
 - e) potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

Art. 19. 1. Dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa sporządza się uproszczony plan urządzenia lasu.

2. Uproszczony plan urządzenia lasu powinien zawierać:

- 1) skrócony opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia,
- 2) podstawowe zadania dotyczące gospodarki leśnej.

Art. 20. Ustalenia planu urządzenia lasu dotyczące granic i powierzchni lasów, w tym lasów ochronnych, a także zasad gospodarki leśnej uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 21. 1. Plan urządzenia lasu sporządzany jest dla:

- 1) nadleśnictwa, w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa — na wniosek dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i na jej koszt,
- 2) jednej lub kilku wsi tej samej gminy, w odniesieniu do lasów stanowiących własność osób fizycznych — na wniosek wojewody, na koszt budżetu Państwa,
- 3) właściciela lasu będącego osobą prawną — na jego wniosek i koszt.

2. Projekt planu urządzenia lasów stanowiących własność osób fizycznych zostaje wyłożony do publicznego wglądu na okres 14 dni w siedzibie urzędu gminy. Informację o wyłożeniu planu urządzenia lasu podaje się do publicznej wiadomości w sposób przyjęty w danej miejscowości.

3. W terminie 30 dni od daty wyłożenia projektu planu, o którym mowa w ust. 2, zainteresowani właściciele lasów mogą składać zastrzeżenia i wnioski w sprawie planu. Sposób załatwienia zastrzeżeń lub wniosków wojewoda określa w drodze decyzji.

Art. 22. 1. Plan urządzenia lasu zatwierdza:

- 1) Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, na wniosek Dyrektora Generalnego

— w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa,

- 2) wojewoda po uzyskaniu opinii właściwego nadleśniczego — w odniesieniu do lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

2. Organy zatwierdzające plany urządzenia lasu nadzorują ich wykonanie.

Art. 23. 1. Zmiana planu urządzenia lasu, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, może być dokonana w trybie i na zasadach określonych w art. 21 i 22.

2. Zwiększenie ilości przewidzianego do pozyskania drewna w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa ponad wielkość określoną w planie urządzenia lasu może nastąpić tylko w przypadku szkody lub klęski żywiołowej w lasach. Pozyskanie drewna w użytkowaniu rębnym w tych przypadkach należy odpowiednio zmniejszyć.

3. Pozyskanie drewna w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa niezgodne z planem urządzenia lasu jest możliwe wyłącznie w przypadkach losowych; decyzję w tej sprawie, na wniosek właściciela lasu, wydaje wojewoda po zaopiniowaniu przez nadleśniczego.

Art. 24. Jeżeli właściciel lasu będący osobą fizyczną lub prawną nie wykonuje w określonym czasie zadań zawartych w planie urządzenia lasu w zakresie:

- 1) ponownego wprowadzenia roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie do 2 lat od usunięcia drzewostanu,
- 2) przebudowy drzewostanu,
- 3) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej, w zakresie:
 - a) usunięcia drzew opanowanych przez organizmy szkodliwe, a także złomów i wywrotów,
 - b) wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych roślinności leśnej (upraw leśnych) w wieku do 10 lat,
 - c) wykonywania zabiegów w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

kierownik urzędu rejonowego nakazuje wykonanie tych prac.

Art. 25. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady sporządzania planów urządzenia lasu.

Rozdział 5

Zasady udostępniania lasów

Art. 26. 1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są udostępniane dla ludności.

2. Stałym zakazem wstępu objęte są lasy stanowiące:

- 1) uprawy leśne do 4 m wysokości,
- 2) powierzchnie doświadczalne i drzewostany nasienne,
- 3) ostoje zwierząt,
- 4) źródła rzek i potoków,
- 5) obszary zagrożone erozją.

3. Nadleśniczy wprowadza okresowy zakaz wstępu do lasu stanowiącego własność Skarbu Państwa, w razie gdy:

- 1) wystąpiło zniszczenie albo znaczne uszkodzenie drzewostanów lub degradacja runa leśnego,

- 2) występuje duże zagrożenie pożarowe,
- 3) wykonywane są zabiegi gospodarcze związane z hodowlą, ochroną lasu lub pozyskaniem drewna.

4. Lasy objęte stałym lub okresowym zakazem wstępu, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 pkt 1, oznaczają się tablicami z napisem „zakaz wstępu” oraz wskazaniem przyczyny i terminu obowiązywania zakazu. Obowiązek ustawiania i utrzymywania znaków ciąży na nadleśniczych.

Art. 27. 1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są udostępniane, z uwzględnieniem zakazów zawartych w art. 26 i art. 30, do zbioru płodów runa leśnego:

- 1) na własne potrzeby ludności,
- 2) dla celów handlowych lub przemysłowych, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Zbiór płodów runa leśnego dla celów handlowych lub przemysłowych wymaga zawarcia umowy z nadleśnictwem.

3. Nadleśniczy odmawia zawarcia umowy, w przypadku gdy zbiór runa leśnego zagraża środowisku leśnemu.

Art. 28. Właściciel może zakazać wstępu do lasu stanowiącego jego własność, oznaczając ten las tablicą z odpowiednim napisem.

Art. 29. 1. Wjazd do lasu pojazdami silnikowymi lub zaprzęgowymi dozwolony jest jedynie drogami publicznymi, wjazd zaś na drogi leśne jest dozwolony tylko wtedy, gdy są oznakowane drogowskazami lub innymi znakami dopuszczającymi ruch po tych drogach.

2. Postój pojazdów, o których mowa w ust. 1, na drogach leśnych jest dozwolony wyłącznie w miejscach oznakowanych.

3. Przepisy ust. 1 i 2 oraz art. 26 ust. 2 i 3 i art. 28 nie dotyczą osób:

- 1) wykonujących czynności służbowe lub gospodarcze w lasach w porozumieniu z ich właścicielami lub nadleśniczymi,
- 2) zwalczających pożary oraz ratujących życie lub zdrowie ludzi.

Art. 30. 1. W lasach zabrania się:

- 1) zanieczyszczania gleby i wód,
- 2) zaśmiecania,
- 3) rozkopywania gruntu,
- 4) rozcarniania ściółki i niszczenia grzybów oraz grzybni,
- 5) niszczenia lub uszkodzania drzew, krzewów lub innych roślin,
- 6) niszczenia urządzeń i obiektów gospodarczych, turystycznych i technicznych oraz znaków i tablic,
- 7) zbierania płodów runa leśnego w oznakowanych miejscach zabronionych,
- 8) zbierania ściółki,
- 9) wypasu zwierząt gospodarskich,
- 10) biwakowania poza miejscami wyznaczonymi przez właściciela lasu lub nadleśniczego,
- 11) wybierania jaj i piskląt, niszczenia lęgówisk i gniazd ptasich, a także niszczenia legowisk, nor i mrowisk,

- 12) płoszenia, ścigania, chwytania i zabijania zwierząt,
- 13) puszczenia psów luzem,
- 14) hałasowania oraz używania sygnałów dźwiękowych, z wyjątkiem przypadków wymagających wszczęcia alarmu.

2. Przepisy ust. 1 pkt 3 i 5 nie dotyczą czynności związanych z gospodarką leśną, a pkt 12—14 nie dotyczą polowań.

3. W lasach oraz na terenach śródleśnych łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od granicy lasu, zabrania się działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo, a w szczególności:

- 1) rozniecania ognia poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lasu lub nadleśniczego,
- 2) korzystania z otwartego płomienia,
- 3) wypalania wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych.

4. Przepisy ust. 3 nie dotyczą działań i czynności związanych z gospodarką leśną, pod warunkiem że czynności te nie stanowią zagrożenia pożarowego.

Art. 31. Do dyrektorów parków narodowych należą odpowiednio zadania i kompetencje, określone w art. 5, art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 2 i 3, art. 21 ust. 1 pkt 1, art. 26 ust. 3 i 4, art. 30 ust. 1 pkt 9 i ust. 3 pkt 1, art. 35 ust. 2 i 3.

Rozdział 6

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Art. 32. 1. Lasy Państwowe jako państwowa jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia.

2. W skład Lasów Państwowych wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
- 2) regionalne dyrekcje Lasów Państwowych,
- 3) nadleśnictwa.

3. Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, tworzy i likwiduje, łączy i dzieli oraz określa terytorialny zasięg działania Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

4. W Lasach Państwowych mogą również działać inne jednostki organizacyjne, nie posiadające osobowości prawnej, w zakresie: produkcji, transportu, handlu i usług, niezbędne do realizacji zadań Lasów Państwowych, podległe bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu lub dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

Art. 33. 1. Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

2. Dyrektora Generalnego powołuje i odwołuje Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

3. Dyrektor Generalny:

- 1) reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania,
- 2) tworzy i likwiduje, łączy i dzieli jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 32 ust. 4,

- 3) inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa,
- 4) organizuje planowanie urządzeniowe w lasach i prognozowanie w leśnictwie,
- 5) nadzoruje i koordynuje zadania w zakresie kształcenia kadr dla leśnictwa oraz popularyzacji wiedzy leśnej,
- 6) inicjuje, popiera i finansuje badania w zakresie leśnictwa oraz nadzoruje wykorzystanie wyników tych badań,
- 7) wyrównuje niedobory środków finansowych w nadleśnictwach i regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych, wynikające ze zróżnicowanych warunków gospodarki leśnej,
- 8) organizuje wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych,
- 9) powołuje i odwołuje:
 - a) dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych,
 - b) nadleśniczych, na wniosek dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych,
 - c) kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 32 ust. 4.

Art. 34. Dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w szczególności:

- 1) reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania,
- 2) nadzoruje działalność nadleśniczych i kierowników innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych znajdujących się w terytorialnym zasięgu działania regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych,
- 3) organizuje wspólne przedsięwzięcia nadzorowanych jednostek organizacyjnych w zakresie ochrony lasu i racjonalnej gospodarki leśnej,
- 4) dysponuje środkami finansowymi, wydzielonymi na wyrównywanie niedoborów środków w poszczególnych nadleśnictwach, wynikających ze zróżnicowanych warunków gospodarki leśnej,
- 5) prowadzi szkolenie i doradztwo zawodowe w zakresie leśnictwa,
- 6) organizuje szkolenie kadr zawodowych dla leśnictwa, prowadzi szkoły leśne na poziomie zawodowym,
- 7) prowadzi działalność usługową w zakresie leśnictwa na rzecz nadzorowanych jednostek i innych podmiotów gospodarczych.

Art. 35. 1. Nadleśniczy prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną w nadleśnictwie na podstawie planu urządzenia lasu oraz odpowiada za stan lasu. W szczególności nadleśniczy:

- 1) reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania,
- 2) kieruje nadleśnictwem jako podstawową jednostką organizacyjną Lasów Państwowych,
- 3) ustala organizację nadleśnictwa, w tym podział na leśnictwa zapewniający leśniczemu prawidłowe wykonywanie zadań gospodarczych, oraz zatrudnia i zwalnia pracowników nadleśnictwa,
- 4) realizuje plan urządzenia lasu.

2. Nadleśniczy udziela właścicielowi lasu pomocy, na jego wniosek, poprzez:

- 1) doradztwo w zakresie gospodarki leśnej,
- 2) zwalczanie w jego lesie przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego,
- 3) odpłatne udostępnienie sadzonek drzew i krzewów leśnych oraz specjalistycznego sprzętu leśnego.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek właściciela lasu poparty opinią zarządu gminy, nadleśniczy może udostępnić nieodpłatnie sadzonki drzew i krzewów leśnych na ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (upraw leśnych) — zgodnie z planem urządzenia lasu.

Art. 36. 1. W zarząd Lasów Państwowych (nadleśnictw) przekazuje się stanowiące własność Skarbu Państwa grunty przeznaczone do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

2. Decyzję w sprawie określonej w ust. 1 podejmuje kierownik urzędu rejonowego.

Art. 37. 1. Nadleśniczy za zgodą Dyrektora Generalnego, z zastrzeżeniem ust. 3, może nabywać lasy i grunty przeznaczone do zalesienia, stanowiące własność osób fizycznych lub prawnych, jeżeli wymagać tego będzie gospodarczy lub publiczny interes Państwa.

2. Właściciel lasu obowiązany jest zawiadomić właściwego terytorialnie nadleśniczego o zamiarze zbycia lasu lub gruntu przeznaczonego do zalesienia na miesiąc przed planowanym terminem zbycia w celu złożenia oferty zakupu.

3. Nadleśnictwo może nabyć las od właściciela, któremu przyznano dotację na zasadach określonych w art. 14 ust. 5, po odliczeniu od ceny sprzedaży wysokości przyznanej dotacji.

4. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi szczegółowe zasady nabywania przez nadleśnictwo lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia.

Art. 38. Sprzedaż lasów, gruntów i innych nieruchomości Skarbu Państwa zarządzanych przez Lasy Państwowe wymaga decyzji Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, wydanej na wniosek Dyrektora Generalnego, i może następować w przypadkach:

- 1) zbywania udziałów lasów stanowiących własność Skarbu Państwa we współwłasnościach,
- 2) regulacji granicy polno-leśnej,
- 3) stwierdzenia przez nadleśniczego nieprzydatności gruntów, budynków lub budowli dla potrzeb gospodarki leśnej,
- 4) innych, podyktowanych ważnym interesem gospodarczym i społecznym.

Art. 39. Dzierżawa lasu, o którym mowa w art. 3 pkt 1, stanowiącego własność Skarbu Państwa wymaga zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Art. 40. 1. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa może, na wniosek zainteresowanego ministra lub wojewody, wyłączyć z zarządu Lasów Państwowych lasy, grunty oraz inne nieruchomości i przekazać je

w użytkowanie jednostce wskazanej przez wnioskodawcę bez zmiany ich dotychczasowego przeznaczenia, wraz z określeniem terminu i warunków użytkowania, jeżeli za ich przekazaniem przemawiają potrzeby:

- 1) obronności i bezpieczeństwa Państwa,
- 2) nauki lub dydaktyki,
- 3) ochrony ujęć wodnych,
- 4) przeciwdziałania niebezpieczeństwu powodzi,
- 5) ochrony wybrzeża morskiego,
- 6) leczenia,
- 7) ochrony dóbr kultury,
- 8) masowego wypoczynku ludności,
- 9) gospodarki rolnej.

2. W przypadku ustania potrzeb, dla których lasy, grunty oraz inne nieruchomości określone w ust. 1 zostały wyłączone, a także w przypadku wykorzystywania ich niezgodnie z celami, dla których zostały wyłączone, lub prowadzenia gospodarki leśnej w sposób niezgodny z planem urządzenia lasu, Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, na wniosek Dyrektora Generalnego, pozbawia daną jednostkę prawa użytkowania lasów i gruntów i przekazuje je w zarząd Lasom Państwowym.

Art. 41. 1. Lasy Państwowe mogą, w imieniu Skarbu Państwa, zaciągać kredyty bankowe.

2. Suma zaciągniętych przez Lasy Państwowe kredytów bankowych na dany rok nie może przekraczać 30% wartości sprzedaży roku poprzedniego.

Art. 42. 1. Lasy Państwowe mogą w imieniu Skarbu Państwa uczestniczyć w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością lub w spółkach akcyjnych.

2. Kapitału zakładowego (akcyjnego) spółek, o których mowa w ust. 1, nie mogą stanowić lasy.

3. Przystąpienie jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych do spółki wymaga zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Art. 43. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, regionalne dyrekcje Lasów Państwowych i nadleśnictwa używają pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła, ustalonym dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, oraz nazwy „LASY PAŃSTWOWE” i nazwy jednostki organizacyjnej w otoku.

Art. 44. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nadaje Lasom Państwowym statut określający szczegółowe zasady ich działania.

Rozdział 7

Służba Leśna

Art. 45. 1. W Lasach Państwowych tworzy się Służbę Leśną. Do Służby Leśnej zalicza się pracowników Lasów Państwowych zajmujących się:

- 1) zarządzaniem lasami należącymi do Lasów Państwowych oraz prowadzeniem w nich gospodarki leśnej, a także ich ochroną,
- 2) zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego.

2. Pracownikiem Służby Leśnej może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim,
- 2) ukończyła 21 lat,
- 3) ma pełnię praw cywilnych i obywatelskich,
- 4) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe,
- 5) cieszy się nienaganną opinią,
- 6) zatrudniona jest w pełnym wymiarze czasu pracy,
- 7) posiada odpowiedni stan zdrowia,
- 8) nie była karana sędownie za przestępstwo z chęci zysku lub z innych niskich pobudek.

Art. 46. 1. Pracownicy Służby Leśnej przy wykonywaniu czynności służbowych korzystają z ochrony prawnej, przewidzianej w przepisach prawa karnego dla funkcjonariuszy publicznych, a ponadto mają prawo do:

- 1) otrzymywania bezpłatnego umundurowania i oznak służbowych, z obowiązkiem ich noszenia w czasie pełnienia obowiązków służbowych,
- 2) bezpłatnego mieszkania, jeżeli stanowisko oraz charakter pracy związane są z koniecznością zamieszkania w miejscu jej wykonywania,
- 3) płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze nie przekraczającym jednorazowo sześciu miesięcy, jeżeli przepracowali w Lasach Państwowych w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres nie krótszy niż trzy lata,
- 4) korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy kolejną i autobusami państwowej komunikacji samochodowej,
- 5) jednorazowej odprawy, przy przejściu na emeryturę lub rentę inwalidzką, w wysokości trzykrotnego, a powyżej 20 lat pracy w Lasach Państwowych — sześciokrotnego wynagrodzenia otrzymywanego za ostatni miesiąc zatrudnienia.

2. Uprawnienie dla pracowników Służby Leśnej, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, dotyczy także byłych pracowników Lasów Państwowych, którzy pracując w Służbie Leśnej nabyli prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej, oraz ich małżonków.

Art. 47. 1. Zadania związane ze zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego wykonywane są przez strażników leśnych zaliczanych do Służby Leśnej, zatrudnionych w nadleśnictwach.

2. Strażnik leśny w czasie wykonywania obowiązków służbowych w zakresie zadań określonych w ust. 1 ma prawo do:

- 1) prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktu oskarżenia w postępowaniu uproszczonym, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego,
- 2) prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed kolegiami do spraw wykroczeń w charakterze oskarżyciela publicznego i wnoszenia odwołań od postanowień i orzeczeń tych kolegów w sprawach zwalczania wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego,
- 3) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego w sprawach i w zakresie określonym odrębnymi przepisami,

- 4) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, jak również świadków przestępstwa lub wykroczenia w celu ustalenia ich tożsamości,
- 5) zatrzymywania i dokonywania kontroli środków transportu w celu sprawdzenia ich ładunku oraz przeglądania zawartości bagaży w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary,
- 6) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, zwracania się o taką pomoc do jednostek gospodarczych, organizacji społecznych, jak również w nagłych przypadkach do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy,
- 7) żądania wyjaśnień i wykonywania czynności niezbędnych do przeprowadzenia kontroli oraz doprowadzania do najbliższego posterunku Policji osób, w stosunku do których zachodzi uzasadniona potrzeba podjęcia dalszych czynności wyjaśniających,
- 8) przeszukiwania pomieszczeń i innych miejsc w przypadkach uzasadnionego podejrzenia dokonania przestępstwa,
- 9) odbierania za pokwitowaniem przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia oraz narzędzi i środków służących do ich popełnienia,
- 10) noszenia broni palnej i gazowej oraz ręcznego miotacza gazowego.

3. Strażnik leśny może stosować środki przymusu bezpośredniego, polegające na użyciu siły fizycznej, broni gazowej lub ręcznego miotacza gazowego, wobec osób uniemożliwiających wykonywanie przez niego zadań określonych w ustawie.

4. Zastosowanie przez strażnika leśnego środka przymusu bezpośredniego powinno odpowiadać potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i zmierzać do podporządkowania się osoby wydanym poleceniom.

5. Jeżeli zastosowanie środków przymusu bezpośredniego, wymienionych w ust. 3, okaże się niewystarczające, strażnik leśny ma prawo użycia broni palnej w następujących przypadkach:

- 1) w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie własne lub innej osoby,
- 2) przeciwko osobie, która wezwana do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia nie zastosuje się do tego wezwania, a jej zachowanie wskazuje na bezpośredni zamiar ich użycia przeciwko niemu lub innej osobie,
- 3) przeciwko osobie, która usiłuje przemocą odebrać broń.

6. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

7. Do wykonywania przez strażnika leśnego czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4—6, a także do użycia przez niego środków przymusu, o których mowa w ust. 3—6, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o Policji.

8. Strażnikowi leśnemu wykonującemu obowiązki służbowe na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa

zarządzanych przez Lasy Państwowe przysługują uprawnienia określone odrębnymi przepisami odnoszącymi się do:

- 1) strażników łowieckich — w zakresie zwalczania kłusownictwa,
- 2) Straży Ochrony Przyrody — w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie przyrody,
- 3) Państwowej Straży Rybackiej — w zakresie kontroli legalności dokonywania połowu.

Art. 48. 1. Uprawnienia strażnika leśnego, o których mowa w art. 47, w zakresie zwalczania szkodnictwa leśnego przysługują również leśniczemu zaliczonemu do Służby Leśnej.

2. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, może przyznać uprawnienia strażnika leśnego innym pracownikom Służby Leśnej.

Art. 49. 1. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi:

- 1) stanowiska, wymagania kwalifikacyjne, zasady wynagradzania i stopnie zawodowe Służby Leśnej,
- 2) stanowiska Służby Leśnej, na których zatrudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie, oraz szczegółowe zasady i tryb przyznawania i zwalniania tych mieszkań.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może rozciągnąć na pracowników Służby Leśnej, w całości lub w części, przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych.

3. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:

- 1) współdziałania Lasów Państwowych z Policją,
- 2) przydziału, ewidencjonowania i przechowywania w nadleśnictwie broni i amunicji oraz ręcznych miotaczy gazowych.

Rozdział 8

Gospodarka finansowa w Lasach Państwowych

Art. 50. Lasy Państwowe pokrywają swoje wydatki z własnych dochodów i prowadzą gospodarkę leśną na zasadzie samodzielności finansowej.

Art. 51. Rokiem obrachunkowym w Lasach Państwowych jest rok kalendarzowy.

Art. 52. 1. Lasy Państwowe sporządzają corocznie raport o stanie lasów oraz sprawozdanie finansowo-gospodarcze z działalności Lasów Państwowych.

2. Rada Ministrów przedkłada Sejmowi informację o stanie lasów.

Art. 53. 1. Koszty utrzymania Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz dyrekcji regionalnych Lasów Państwowych finansowane są z wpłat obciążających koszty działalności nadleśnictw.

2. Wysokość obciążeń, o których mowa w ust. 1, określa Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Art. 54. Lasy Państwowe otrzymują z budżetu Państwa dotacje celowe na zadania zlecone w zakresie:

- 1) wykupu lasów oraz rekultywacji i zalesienia gruntów,
- 2) zagospodarowania i ochrony lasów w przypadkach zagrożenia ich trwałości, o których mowa w art. 12 ust. 1,
- 3) prowadzenia rezerwatów przyrody oraz ochrony gatunkowej roślin i zwierząt.

Art. 55. Dyrektor Generalny, dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśniczowie są dysponentami środków budżetowych w zakresie dotacji celowych na zadania zlecone, o których mowa w art. 54, zgodnie z przepisami prawa budżetowego.

Art. 56. W Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych tworzy się Fundusz Leśny.

Art. 57. 1. Dochodami Funduszu Leśnego są:

- 1) odpis podstawowy obciążający koszty nadleśnictw,
- 2) należności, kary i opłaty związane z wyłączeniem z produkcji gruntów leśnych,
- 3) należności wynikające z odszkodowań:
 - a) cywilnoprawnych za szkody powstałe w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych, a także z innych tytułów,
 - b) z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanów na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
 - c) za szkody powstałe w wyniku pożarów, prac górniczych i geologicznych,
- 4) dochody z udziału jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w spółkach,
- 5) dotacje budżetowe.

2. Wielkość odpisu podstawowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, ustala na dany rok Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, przy uwzględnieniu przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej w Lasach Państwowych.

Art. 58. Fundusz Leśny przeznaczają się na wyrównywanie niedoboru środków finansowych nadleśnictwom, posiadającym niekorzystne warunki przyrodnicze i ekonomiczne gospodarki leśnej. Środki Funduszu Leśnego mogą być także przeznaczone na wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w szczególności w zakresie hodowli i ochrony lasu, badań oraz tworzenia infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej.

Art. 59. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej w Lasach Państwowych.

Rozdział 9

Podatek leśny

Art. 60. Opodatkowaniu podatkiem leśnym podlegają wszystkie lasy, z wyjątkiem:

- 1) nie związanych z gospodarką leśną,
- 2) zajętych na ośrodki wypoczynkowe, działki budowlane i rekreacyjne,
- 3) wyłączonych decyzjami administracyjnymi z gospodarki leśnej na cele inne niż leśne.

Art. 61. 1. Obowiązek podatkowy, z zastrzeżeniem ust. 2, ciąży na osobach fizycznych, osobach prawnych oraz

jednostkach organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, będących w dniu 1 stycznia roku podatkowego właścicielami lasów, a w przypadku lasów stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy — posiadaczami tych lasów.

2. Obowiązek podatkowy w odniesieniu do lasów pozostających w zarządzie Lasów Państwowych ciąży na nadleśnictwach.

Art. 62. 1. Zwalnia się od podatku leśnego lasy:

- 1) z drzewostanem w wieku do 40 lat,
- 2) wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych,
- 3) stanowiące lasy ochronne,
- 4) wpisane do rejestru zabytków.

2. Rada gminy może wprowadzić inne zwolnienia niż określone w ust. 1.

Art. 63. 1. W razie zaistnienia okoliczności powodujących utratę warunków do zwolnienia lub wyłączenia z opodatkowania podatkiem leśnym, obowiązek podatkowy powstaje od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym zaistniały te okoliczności.

2. Obowiązek podatkowy w podatku leśnym wygasa z końcem roku, w którym ustały okoliczności uzasadniające istnienie tego obowiązku.

Art. 64. 1. Podstawę opodatkowania podatkiem leśnym stanowi liczba hektarów przeliczeniowych, ustalona na podstawie powierzchni głównych gatunków drzew w drzewostanie i klas bonitacji drzewostanu dla głównych gatunków drzew — wynikających z planu urządzenia lasu, według stanu na dzień 1 stycznia roku podatkowego.

2. Ustala się następujące przeliczniki powierzchni lasu:

Główne gatunki drzew w drzewostanach	Klasy bonitacji drzewostanu dla głównych gatunków drzew					
	Ia	I	II	III	IV	V
— jodła, świerk, dąb, galeja	—	2,30	1,80	1,30	0,90	0,60
— dąb, jesion, wiąz, klon	—	2,00	1,60	1,30	0,80	—
— buk	—	1,80	1,50	1,10	0,70	0,40
— sosna, modrzew	1,40	1,20	1,00	0,80	0,60	0,30
— grab	—	1,10	0,80	0,50	0,30	0,20
— brzoza	—	0,60	0,40	0,30	0,20	0,20
— osika	—	0,60	0,40	0,20	0,20	0,20
— olsza	—	0,50	0,30	0,30	0,30	0,30
— topola	—	0,50	0,30	0,30	0,30	0,30

Art. 65. 1. Podatek leśny od jednego hektara przeliczeniowego wynosi, za każde półrocze roku podatkowego, równowartość pieniężną 0,125 m³ drewna tartacznego iglastego, obliczoną według średniej ceny sprzedaży tego drewna uzyskanej przez nadleśnictwa w poprzedzającym półroczu.

2. Średnią cenę sprzedaży drewna tartacznego iglastego, o której mowa w ust. 1, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie 30 dni po upływie półrocza.

Art. 66. 1. Osoby prawne, nadleśnictwa oraz inne jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej są obowiązane składać organowi gminy, właściwemu ze względu na miejsce położenia lasu, deklaracje według usta-

lonego wzoru na podatek leśny w każdym roku podatkowym, w terminie:

- 1) na I półrocze do dnia 28 lutego,
- 2) na II półrocze do dnia 31 sierpnia.

2. Podatnicy, o których mowa w ust. 1, uiszczają podatek leśny każdego roku podatkowego, bez wezwania, na rachunek budżetu właściwej gminy.

3. Podatek leśny od osób fizycznych ustala w drodze decyzji wójt (burmistrz, prezydent) właściwy ze względu na miejsce położenia lasu.

4. Podatek leśny jest płatny:

- 1) za I półrocze — w dwóch równych ratach, w terminach do dnia 15 marca i do dnia 15 maja,
- 2) za II półrocze — w dwóch równych ratach, w terminach do dnia 15 września i do dnia 15 listopada.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 67. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222 oraz z 1991 r. Nr 77, poz. 335) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 34 skreśla się ust. 4,
- 2) w art. 48 w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) zadrzewień, drzew i krzewów, w obrębie zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej”;
- 3) w art. 88 w ust. 1 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) wydatki związane ze zwiększeniem lesistości kraju”.

Art. 68. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80 i Nr 75, poz. 329) w art. 4 w ust. 2 skreśla się pkt 2.

Art. 69. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185, z 1988 r. Nr 24, poz. 169 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Zasady zaliczania lasów do lasów ochronnych określają przepisy ustawy o lasach.”,
 - b) skreśla się ust. 2 i 5,
 - c) dotychczasowe ust. 3 i 4 oznacza się odpowiednio jako ust. 2 i 3;
- 2) w tytule rozdziału 6 skreśla się wyrazy „oraz Fundusz Leśny”;
- 3) skreśla się art. 36;
- 4) art. 37 otrzymuje brzmienie:
„Art. 37. Rada Ministrów określa w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady i tryb gromadzenia, przyznawania oraz wykorzystywania środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.”

Art. 70. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1991 r. Nr 49, poz. 216 i Nr 80, poz. 350) w art. 9 w ust. 1 dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) dochody z gospodarki leśnej, w rozumieniu przepisów ustawy o lasach.”

Art. 71. W ustawie z dnia 20 grudnia 1989 r. o utworzeniu urzędu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Dz. U. Nr 73, poz. 433) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa realizuje politykę państwa w zakresie ochrony środowiska i jego racjonalnego kształtowania, leśnictwa, zadrzewień i łowiectwa, a także gospodarki zasobami naturalnymi, w tym zasobami wodnymi i geologicznymi.”;

2) w art. 3 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) leśnictwa, ochrony lasów i gruntów leśnych, zadrzewień i łowiectwa.”.

Art. 72. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1:

- a) w pkt 3 po wyrazie „rolnym” dodaje się wyrazy „lub leśnym”,
- b) w pkt 4 po wyrazie „rolnym” dodaje się wyrazy „lub leśnym”;

2) w art. 7 w ust. 1 skreśla się pkt 9.

Art. 73. W ustawie z dnia 17 czerwca 1959 r. o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim (Dz. U. z 1973 r. Nr 33, poz. 197 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Łowiectwo, w rozumieniu ustawy, oznacza racjonalne gospodarowanie zwierzyzną, zgodnie z potrzebami gospodarki rolnej i leśnej oraz wymaganiami ochrony przyrody.”.

2) w art. 35:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa może zezwolić na odstrzał zwierzyny dla celów naukowych z pominięciem czasów ochrony.”.

b) dodaje się nowe ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W przypadku powstania dotkliwych szkód w uprawach i w płonach rolnych lub uszkodzeń roślinności leśnej (upraw leśnych) zagrażających trwałości lasów:

- 1) nadleśniczy obowiązany jest stosować odstrzał redukcyjny zwierząt łownych w lasach oraz na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe,
- 2) kierownik urzędu rejonowego z urzędu lub na wniosek właściciela lasu, a także nadleśniczego, zarządza wykonanie odstrzału redukcyjnego zwierząt łownych w lasach oraz na gruntach nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

4. Odstrzał redukcyjny zwierząt łownych, o którym mowa w ust. 3, może dotyczyć: łosi, jeleni, saren i dzików i powinien być dokonywany z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) powiadomienia zarządcy i dzierżawcy obwodu łowieckiego lub zarządcy terenu nie wchodzącego w skład obwodu łowieckiego o zastosowaniu odstrzału redukcyjnego na ich koszt, ze wskazaniem:
 - a) gatunków i ilości zwierząt łownych przewidzianych do odstrzału redukcyjnego,
 - b) przewidywanej lokalizacji, sposobów przeprowadzenia oraz kosztów wykonania odstrzału redukcyjnego,
- 2) zlecenia wykonania odstrzału redukcyjnego osobom uprawnionym do wykonywania polowań,
- 3) dokonania odpowiednich zmian w łowieckich planach hodowlanych.”,

c) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje oznaczenie ust. 5.

Art. 74. 1. Lasy państwowe stanowiące własność Skarbu Państwa, nie będące w zarządzie Lasów Państwowych:

- 1) pozostające pod zarządem innych ministrów i nie przekazane z państwowego gospodarstwa leśnego w trybie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. Nr 63, poz. 494, z 1950 r. Nr 49, poz. 448, z 1971 r. Nr 27, poz. 249, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1982 r. Nr 7, poz. 54 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192),
 - 2) wylądzone z państwowego gospodarstwa leśnego w trybie art. 14 ust. 1 ustawy, o której mowa w pkt 1, i przekazane pod zarząd innych ministrów,
- w okresie jednego roku od wejścia w życie ustawy przechodzą, z zastrzeżeniem ust. 2, w zarząd Lasów Państwowych.

2. Lasy, o których mowa w ust. 1, mogą być użytkowane przez dotychczasowe jednostki organizacyjne sprawujące zarząd, na podstawie umowy zawartej zgodnie z zasadami określonymi w art. 40 ust. 1.

3. Lasy i grunty przeznaczone do zalesienia, znajdujące się w zasobach Państwowego Funduszu Ziemi, przechodzą w zarząd Lasów Państwowych.

Art. 75. 1. Okręgowe zarządy lasów państwowych, utworzone na podstawie art. 6 ust. 2 lit. a) ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym, stają się regionalnymi dyrekcjami Lasów Państwowych, a nadleśnictwa — nadleśnictwami, w rozumieniu ustawy:

2. Mienie okręgowych zarządów lasów państwowych staje się odpowiednio mieniem zarządzanym przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych i nadleśnictwa.

3. Zakłady produkcyjno-usługowe okręgowych zarządów lasów państwowych stają się innymi jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych, wymienionymi w art. 32 ust. 4.

Art. 76. Prawa i zobowiązania, należące na podstawie dotychczasowych przepisów do organizacji gospodarczej skupiającej przedsiębiorstwa lasów państwowych pod nazwą Lasy Państwowe, stają się odpowiednio prawami i zobowiązaniami jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, o których mowa w art. 32 ust. 2.

Art. 77. Lasy, zaliczone do lasów ochronnych na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, stają się lasami ochronnymi w rozumieniu ustawy.

Art. 78. Do spraw wszczętych, a nie zakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 79. 1. Dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych są obowiązani, w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy, do opracowania nowych lub uzupełnienia istniejących planów urządzenia lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie.

2. Obowiązek określony w ust. 1 ciąży również na:

- 1) wojewodach — w odniesieniu do lasów stanowiących własność osób fizycznych,
- 2) osobach prawnych — w odniesieniu do lasów stanowiących ich własność.

3. W lasach, dla których nie ma opracowanych planów urządzenia lasu, do czasu ich opracowania, zadania w zakresie: wyrębu drzew, ponownego założenia upraw leśnych, przebudowy drzewostanów, pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej, ustala oraz nadzoruje ich wykonanie:

- 1) dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych — w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) kierownik urzędu rejonowego — w odniesieniu do właścicieli lasów.

Art. 80. 1. Właściciele lasów, dla których nie sporządzono wymaganych ustawą planów urządzenia lasu, opłacają podatek leśny — do czasu opracowania tych planów — w wysokości równoważności pieniężnej 0,125 q żyta od 1 hektara fizycznego lasów i gruntów leśnych za każde półrocze, ustalonej na podstawie ewidencji gruntów. Równoważność żyta ustala się według ceny stosowanej dla celów podatku rolnego.

2. Przepisy art. 62—64, z zastrzeżeniem ust. 3, oraz art. 65 i 66 stosuje się odpowiednio.

3. Z podatku leśnego, o którym mowa w ust. 1, zwalnia się lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat.

Art. 81. Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 5 lipca 1946 r. o Straży Leśnej (Dz. U. Nr 41, poz. 238 i z 1949 r. Nr 18, poz. 110),
- 2) ustawa z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. Nr 63, poz. 494, z 1950 r. Nr 49, poz. 448, z 1971 r. Nr 27, poz. 249, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1982 r. Nr 7, poz. 54 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192),
- 3) ustawa z dnia 22 listopada 1973 r. o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. Nr 48, poz. 283, z 1982 r. Nr 11, poz. 79 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 55, poz. 321).

Art. 82. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*